

Література

1. Адаменко О.В. Підготовка іноземних студентів в Україні як об'єкт педагогічних досліджень / О.В. Адаменко // .:- Київ, 2002. – С. 49 – 53.
2. Вороненко Ю.В. Актуальні проблеми розвитку системи підготовки іноземних громадян у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України / Ю.В. Вороненко, Ю.І. Фисун // - : Тернопіль. – Медична освіта. – № 3, 2002. – С.14 – 17.
3. Чайка Л.Н. Проблема адаптації іноземних студентів у навчальному медичному закладі / Л.Н. Чайка, С.В. Хворостяна // К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. – С. 219 – 223.
4. Collins J.P., Harden R.M. The use of real patients, simulated patients and simulators in clinical examinations / J.P. Collins, R.M. Harden // Medical Teacher. 1999. – №20. – P. 508 – 521.
5. Sutnick A.I. Assessment of Clinical competence of graduates of foreign. ECFMG medical schools / A.I. Sutnick, P.L. Stilman, J. Norcimi, [et al.] // JAMA. – 1993. – № 270. – 9 p.

Реферати

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ – ИНОСТРАНЦЕВ ПУТЕМ АКТИВАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ И УЛУЧШЕНИЯ ИХ ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКИ НА ОФТАЛЬМОЛОГИИ

Безкоровайна І.Н., Максимук О.Ю., Воскресенська Л., Ряднова В.

Проблема языкового барьера является одной из основных проблем обучения иностранных студентов. Работа со студентами-иностранцами требует не только дополнительных усилий в проведении методической работы: адаптированных текстов лекций, учет необходимости адаптации подходов к лечению ряда заболеваний к условиям тропической гигиены, но и большой работы относительно улучшения их языковой подготовки, индивидуального подхода и стимуляции позитивных сторон учебной и научной деятельности.

Ключевые слова: студенты-иностранцы, языковой барьер, самостоятельная работа, стандартизированные больные.

IMPROVING TEACHING FOREIGN STUDENTS BY ENHANCING INDIVIDUAL WORK AND IMPROVE THEIR LANGUAGE TRAINING ON OPHTHALMOLOGY

Bezkorovayna I., Maksimuk O.Ju., Voskresenskaja L.K., Ryadnova V.V.

Problem of language barrier remains one of the major problems of teaching foreign students. So, working with students, not only by foreigners requires extra efforts in carrying out technical work: adapted in lectures, taking into account the need to adapt approaches to treat a variety of diseases to the conditions of tropical hygiene, but also a great work to enhance their independent work, i encourage better language training, individual approach and positive sides of educational and scientific activities.

Key words: foreign students, language barrier individual work, standardized patients.

УДК37.018.552

Е.М. Вижинчяк, Т.А. Девяткина, А.Е. Девяткин, Р.В. Луценко, Л.А. Луговая
ВІУЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: ОБЩИЕ КОНЦЕПЦИИ И НЕКОТОРЫЕ ЗАБЛУЖДЕНИЯ С НИМИ СВЯЗАННЫЕ

В статье показано, что интернационализация – это становление межкультурного и международного измерений в высшем образовании, направленное на улучшение качества подготовки специалистов, и ошибочным является сводить его комплексный характер к отдельным составляющим, которые являются средствами достижения интернационализации.

Ключевые слова: интернационализация, высшее образование, общие концепции.

Интеграционные процессы, охватывающие все сферы общественной жизни, являются важнейшей тенденцией последнего времени. Они характеризуются понятиями глобализации и интернационализации [5]. Высшее образование и наука становятся глобальным фактором развития общества, выдвигаются в число наиболее важных национальных и мировых приоритетов [4]. Это касается всех отраслей высшей школы, в том числе, высшего медицинского образования [1].

Цель представленной работы – используя литературные источники, проанализировать общие концепции интернационализации высшего образования и некоторые частые заблуждения, с ними связанные. Становится все более очевидным, что национальные системы высшего образования не могут развиваться вне глобальных процессов и тенденций, вне запросов мирового рынка труда [3]. Надежды, возлагаемые на высшее образование, требуют от него адекватных ответов, которые заключаются в усилении международного компонента в организации подготовки компетентного специалиста. В сфере высшего образования наблюдается теснейшее сближение. Общность проблем, тенденций, задач и целей заставляют забывать о национальных и региональных различиях [10]. Декларация Всемирной конференции «Высшее образование в XXI веке: подходы и практические меры» постулирует, что повышение качества в сфере высшего образования требует, «чтобы высшее образование имело международное измерение: обмен знаниями, создание интерактивных сетей, мобильность преподавателей и учащихся, международные научно-исследовательские проекты, наряду с учётом национальных культурных ценностей и условий» [8].

Высшее образование всегда развивалось в мире как открытая интернациональная система, но сейчас процессы интеграции приобретают всё более реальный характер [3, 5, 10]. На наднациональном уровне это реализуется как разработка общих стратегий и принципов развития высшего образования, единая или близкая ориентация в образовательной политике [2, 3]. На основе изучения мировых тенденций, анализа лучших образцов педагогического опыта в различных странах, определения новых функций и требований к высшей школе ЮНЕСКО инициирует разработку рекомендаций по развитию процессов интернационализации, созданию нормативной основы международного сотрудничества в сфере высшего образования [8, 10, 12, 13]. И хотя принимаемые ЮНЕСКО рекомендации не носят обязательного характера, все большее число стран и вузов следуют им. Формируется наднациональная нормативная база, определяющая общие ориентиры, основные принципы, а также оптимальные

моделі розвитку і функціонування національних систем вищого освіти. Існують різні підходи до визначення інтернаціоналізації освіти. Як однією з найбільш успішних формулювань називають визначення J. Knight, яке говорить, що інтернаціоналізація – це процес впровадження міжнародного аспекту в дослідницьку, освітню і обслуговуючу функції вищого освіти [9].

Інтернаціоналізація освіти – об'єктивний і постійно розвиваючийся процес, який пов'язаний не стільки з педагогічними закономірностями, скільки з загальними паралельними процесами і загальними соціально-економічними і культурними явленнями, що розвиваються в світі (зростаючі мікрогосподарські зв'язки; нові технології, сучасні глобальні проблеми людства) [3, 5]. Вона передбачає певний універсалізм в освіті, але він можливий лише за умови збереження різноманітності соціальних, політичних, культурних і мовних традицій різних країн [10]. В зв'язі з цим ЮНЕСКО і Рада Європи в 2003 р. прийняли спільно розроблений ними «Кодекс хорошого поведіння в сфері транснаціональної освіти», в якому підкреслюють необхідність забезпечення балансу між інноваціями в диверсифікації вищого освіти і збереженням підтверджених часом цінностей університетів і інших традиційних вузів [12].

Інтернаціоналізація означає включення в навчальні плани вузів дисциплін, міжнародних своєю природою (іноземні мови, культурологія, політологія, менеджмент і інші); збагачення освітніх програм міжнародним знанням, що дозволяє здійснювати порівняльний аналіз; застосування в освітньому процесі технологій, що підтвердили свою ефективність в освітніх системах інших країн; використання нових способів і прийомів оцінювання навчальних досягнень студентів [13]. Існує тісна взаємозв'язок між інтернаціоналізацією навчальних планів і мобільністю студентів і викладацького складу [7, 9, 10]. Студентська мобільність має різні форми: участь в проектній діяльності, проведення досліджень різного рівня, організація різних заходів, активне вивчення зарубіжного досвіду. Мобільність викладацького складу пов'язана з введенням нових навчальних планів, що передбачають тісне співробітництво з зарубіжними колегами і міжнародну підготовку. Таким чином, інтернаціоналізація – це об'єктивний процес стійкого взаємодіяння і взаємодіяння національних систем вищого освіти, на основі загальних цілей і принципів, що відповідають потребам світового суспільства і відображають прогресивні тенденції нового століття. В той же час він не вільний від внутрішніх протиріччів і заблуджень [6, 7, 11]. В частині, це стосується навчання на англійській мові, яке є домінуючим засобом комунікації в дослідницькій роботі. Освіта, що пропонується на англійській мові, частіше розглядається в ролі показателя інтернаціоналізації, але такий підхід веде до зменшення уваги до інших іноземних мов; до недостатнього рівня англійської мови студентів і викладачів, для яких англійська не є рідною мовою; і таким чином призводить до погіршення якості освіти [11].

Навчання або стажування за кордоном (мобільність студентів і викладачів) також часто розглядається як еквівалент інтернаціоналізації. Але правильніше було б вважати, що така мобільність-міграція є лише засобом для підтримки інтернаціоналізації і не менш перспективним є використання дистанційної освіти і віртуальної мобільності [7, 13].

Частим заблуждінням щодо інтернаціоналізації є порівняння великої кількості іноземних студентів з самою цією тенденцією. Немає сумніву в тому, що загальна кількість місцевих і іноземних студентів в аудиторії значно сприяє інтернаціоналізації, але однієї присутності іноземних студентів недостатньо, бо існує багато програм, які спрямовані виключно на іноземних студентів або таких, де іноземні студенти виділяються як окрема група [6].

Продовженням попереднього заблуждення є спотворена пропорція кількості місцевих і іноземних студентів на багатьох міжнародних програмах [6, 11]. Місцеві студенти з певними інтересами віддають перевагу навчанню на міжнародних програмах – це означає, що інтерес до основної освіти на рідній мові падає. Також в таких програмах, наявність невеликої кількості іноземних студентів створює напруженість і породжує питання про те, чи слід викладати дисципліни на англійській мові, якщо в аудиторії всього один або два іноземних студенти, і як повинна здійснюватися інтеграція міжнародних студентів в столь нерівномірних пропорціях. Ще одне заблуждення означає, що навчання або стажування студентів за кордоном або їх участь в міжнародних академічних програмах рівноцінні придбання ними міжкультурних і міжнародних навичок [6, 11]. Але немає гарантій, що вищеперелічені дії приведуть до бажаного результату – інтернаціоналізації: студенти можуть повністю ізолювати себе від обміну досвідом з студентами інших національностей і населенням в країні перебування.

Наступний міф говорить: чим частіше укладаються партнерські угоди, тим успішніше міжнародна інтеграція і інтернаціоналізація [4]. Глобалізація, конкуренція, і ринкові процеси зміцнили прагнення до налагодженню стратегічних партнерських відносин, але ця тенденція до партнерства часто означає лише наміри і кількість угод перевищує кількість студентів і викладачів по програмах обміну [7, 9]. Буває також думка, що міжнародна складова – неотъемлемий частин вищого освіти, і немає потреби стимулювати інтернаціоналізацію [3, 5, 7]. В зв'язі з цим ігнорується той факт, що більшість університетів, заснованих в минулі століття, мають чисту національну орієнтацію, і немає природного шляху виникнення феномену інтернаціоналізації в державних університетах і університетах прикладних наук.

Заключення

Інтернаціоналізація – это становление межкультурного и международного измерений в высшем образовании, направленное на улучшение качества подготовки специалистов и научных исследований, и ошибочным является сводить его комплексный характер к отдельным составляющим, будь-то мобильность студентов, преподавание на английском языке или иные явления, которые являются не сутью, а средствами достижения интернационализации.

Література

1. Ал-Шукри С.Х. Сотрудничество европейских медицинских учреждений и Болонский процесс / С.Х. Ал-Шукри // Проблемы и перспективы интеграции российской и европейской систем образования : Материалы межд. семинара, Санкт-Петербург, 28 июня - 2 июля 2004 г. – СПб., Изд-во СПбГУАП, 2004. – С. 79-80.
2. Байденко В.И. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы / В.И. Байденко // – М.: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов; Российский новый ун-т, 2002. – 128 с.
3. Вульфсон Б.Л. Глобализация и образование / Б.Л. Вульфсон // Известия Российской академии образования. – 2005. – № 1. – С. 20-34.
4. Кольчугина М. Синергизм образования и науки как инновационный ресурс / М. Кольчугина // Мировая экономика и мировые отношения. – 2008. – № 10. – С. 84-92.
5. Шишков Ю.В. Интеграционные процессы на пороге XXI века. Почему не интегрируются страны СНГ? / Ю.В. Шишков // – М.: III тысячелетие, 2001. – 400 с.
6. Alfred M. Strangers in the mirror: immigrant students in the higher education classroom / M. Alfred, R. Swaminathan // Adult Learning. – 2001. – Vol. 12, №4. – P.1-13.
7. Althach P. The internalization of higher education: motivations and realities / P. Althach, J. Knight // Journal of Studies in International Education. – 2007. – Vol. 11, № 3/4. – P.290-305.
8. Higher education in the twenty-first century: vision and action / UNESCO World Conference on Higher Education, Oct. 5-9, 1998, Paris : Declaration – Mode of access to the document: http://www.unesco.org/education/educprog/wche/declaration_eng.htm
9. Knight J. Internalization remodeled definition, approaches, and rationales / J. Knight // Journal of Studies in International Education. – 2004. – Vol. 8, № 1. – P.5-31.
10. Kritz M.M. Globalisation and internationalisation of tertiary education: Final Report submitted to the United Nations Population Division / M.M. Kritz // International Symposium on International Migration and Development, June 28-30, 2006, Turin: Final Report // UN/POP/MIG/SYMP/2006/02/Rev – Mode of access to the document: http://www.un.org/esa/population/migration/turin/Symposium_Turin_files/P02_KRITZ_Rev3_Augst21.pdf.
11. Morita N. Negotiating Participation and Identity in Second Language Academic Communities / N. Morita // TESOL Quarterly. – 2004. – Vol. 38, № 4. – P.573-603.
12. Report on trends and development in higher education in Europe 1998-2003 / Meeting of Higher Education Partners, 23-25 June, 2003 : UNESCO – CEPES Report [Electronic resource]. – Mode of access to the document: <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001303/130336e.pdf>
13. 2012 Paris OER Declaration / 2012 World Open Educational Resources (OER) Congress UNESCO, June 2012, Paris. http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/Events/Paris%20OER%20Declaration_01.pdf

Реферати

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЗАГАЛЬНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА ДЕЯКІ ПОМИЛКИ З НИМИ ПОВ'ЯЗАНІ
Важнича О., Дев'яткіна Т., Дев'яткін О., Луценко Р., Лугова Л.
У статті показано, що інтернаціоналізація – це становлення міжкультурного та міжнародного вимірювань у вищій освіті, спрямоване на поліпшення якості підготовки фахівців, і помилковим є зводити його комплексний характер до окремих складових, які є засобами досягнення інтернаціоналізації.
Ключові слова: інтернаціоналізація, вища освіта, загальні концепції.

INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION: GENERAL CONCEPTS AND SOME MISCONCEPTIONS RELATED TO THEM
Vazhnychaya Ye.M., Devyatkina T.A., Devyatkin A.E., Lutsenko R., Lugovaya L.A.
In the article, it is shown that internationalization is becoming of the cross-cultural and international dimensions in higher education, aimed at improving the quality of specialists' training, and it is wrong to reduce its complex character to some components, which are the means to internationalization.
Key words: internationalization, higher education, general concepts.

УДК 612+376.68

Л.Е. Веснина

ВНІЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

ЗНАЧЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЛЕКЦІЙ У ВИКЛАДАННІ ФІЗІОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

Підвищення ефективності навчання іноземних студентів потребує застосування поряд з класичними методами новітніх досягнень науки і техніки. Найбільш вдалою формою подання лекційного матеріалу з фізіології є лекції у вигляді мультимедійної презентації. Поєднання текстової інформації з різноманітним ілюстративним матеріалом дозволяє акцентувати увагу аудиторії на значимих аспектах інформації, робить інформативний матеріал більш доступним за рахунок візуального сприйняття, підтримує емоційну складову лекції, що в цілому сприяє інтенсифікації процесу засвоєння, кращому розумінню, осмисленню та запам'ятовуванню інформації.

Ключові слова: іноземні студенти, лекція, мультимедійна презентація, наочність, ефективність навчання.

Фізіологія – найважливіша частина теоретичних дисциплін, які формують майбутнього лікаря. Фізіологія нерозривно пов'язана з усіма напрямками медицини. Це теоретична основа практичної медицини, завдяки якій студент-медик пізнає загальні закономірності життєдіяльності здорового організму та приступає до вивчення клінічних дисциплін. Без глибокого знання законів життєдіяльності клітин, тканин, органів, взаємовідношення організму людини з навколишнім середовищем, провідної ролі впливу умов життя, неможливо розкриття закономірностей порушення функцій, пошук механізмів їх відновлення, попередження хвороб та їх лікування.